

Politica agricolă comună pe înțelesul tuturor

Comisia Europeană
Agricultură și Dezvoltare rurală

Cuprins

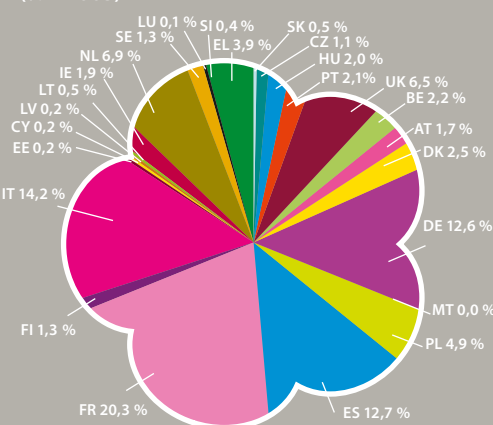
- 1. Caracteristicile agriculturii europene.....4
- 2. Rolul agricultorului5
- 3. Istoria unei schimbări de succes6
- 4. Un rezultat cu care ne mândrim8
- 5. Calitatea este cheia succesului10
- 6. Protejarea mediului rural12
- 7. Menținerea încrederii consumatorilor în siguranța alimentelor13
- 8. Ajutor pentru comunitățile rurale14
- 9. Noi state membre, noi provocări15
- 10. UE – unul dintre principalii actori pe piața mondială de produse agricole.....16
- 11. Cât costă PAC18
- 12. PAC – promovarea unei agriculturi durabile într-un mediu global.....19

1.

Caracteristicile agriculturii europene

PONDEREA ÎN PRODUCȚIA AGRICOLĂ A UE
(% – 2005)

Agricultura și silvicultura acoperă vasta majoritate a teritoriului nostru și joacă un rol esențial în influențarea sănătății economiei rurale și a peisajului rural. Agricultura continuă să aibă o contribuție valoroasă la dezvoltarea economică durabilă a acestora.

Agricultorii își asumă o serie de funcții diferite, începând cu producția de produse alimentare și nealimentare și până la gestionarea peisajului rural, conservarea mediului natural și turism.

- Prin urmare, se poate spune că agricultura are funcții multiple:
- Europa este atât unul dintre principalii exportatori, cât și cel mai mare importator mondial de produse alimentare, mai ales din țările în curs de dezvoltare;
 - Sectorul agricol european folosește metode de producție sigure, curate, ecologice, care asigură obținerea unor produse de calitate ce satisfac cerințele consumatorilor;
 - Sectorul agricol al Uniunii Europene servește comunitățile rurale; rolul său nu este doar de a produce hrană, ci și de a asigura supraviețuirea mediului rural ca un loc în care să trăim, să muncim și pe care să îl vizităm.

Politica agricolă a Europei se decide la nivelul UE de către guvernele statelor membre și este pusă în aplicare de către statele membre. Această politică urmărește sprijinirea veniturilor agricultorilor, încurajându-i totodată să producă mărfuri de înaltă calitate cerute de piață și să găsească noi modalități de a-și îmbunătăți activitatea, precum sursele ecologice regenerabile de energie.

2.

Rolul agricultorului

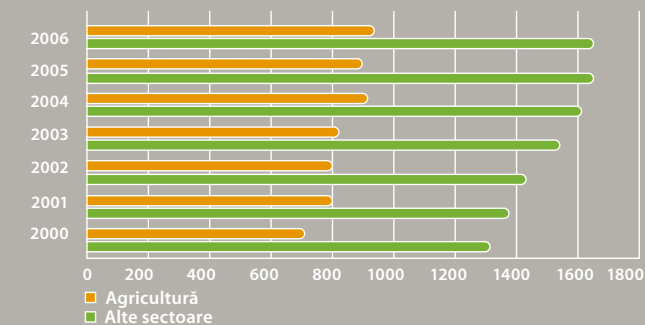
Agricultura presupune mai mult decât cultivarea de produse și creșterea animalelor destinate consumului alimentar. Complexitatea profesiei le impune agricultorilor să joace roluri multiple. Pentru mulți dintre ei, agricultura este și un mod de viață.

Ocupația principală a agricultorilor este producția de alimente. Pentru acest lucru, folosesc metode tradiționale verificate în timp, pe care le-au asociat cu știința și tehnologia modernă pentru a oferi produse alimentare de înaltă calitate la un preț accesibil. Acest lucru presupune folosirea competențelor tradiționale, asociate cu cunoștințele tehnice și talentul de comercializare a produselor. Agricultorii recurg tot mai mult la tehnologia informațiilor pentru a-și susține eforturile de producție și comercializare. La aceste competențe se adaugă în tot mai mare măsură cunoștințele legate de gestionarea terenurilor și de mediu. În ultimii ani, agricultorilor li s-a cerut să adauge și siguranța alimentelor printre competențele care includeau deja sănătatea și bunăstarea animalelor. Nu mai există probabil nicio altă ocupație care să necesite exercitarea unei game de competențe atât de variate.

Majoritatea fermelor sunt afaceri mici, deseori gestionate de familie. În multe regiuni rurale, ele constituie o sursă importantă de locuri de muncă pe plan local, jucând un rol principal în lumea rurală.

Agricultorii nu sunt singuri în această activitate. Ei sunt prima verigă din lanțul alimentar, uneori prelucrând produsele în fermele lor, dar cel mai adesea vânzându-le altora, care le transformă în produse alimentare pe care consumatorii le găsesc în final în magazine.

EVOLUTIA SALARIULUI MEDIU BRUT LUNAR IN
ECONOMIE SI A VENITULUI BRUT LUNAR AGRICOL IN
AGRICULTURA – EU 27

3.

Istoria unei schimbări de succes

Întotdeauna au existat și continuă să existe motive clare ce justifică existența PAC. PAC a evoluat în mod constant pentru a reflecta atât necesitățile sectorului agricol, cât și pe cele ale societății ca întreg.

PAC DE IERI

PAC își are rădăcinile în Europa de Vest a anilor '50, unde societatea fusese profund marcată de anii de război și unde agricultura fusese paralizată, împiedicând astfel aprovizionarea cu alimente. Inițial, PAC a pus accentul pe încurajarea creșterii productivității agricole, pentru a le asigura consumatorilor o aprovizionare constantă cu produse alimentare la prețuri accesibile, dar și pentru a crea un

sector agricol viabil pentru UE. Datorită PAC, agricultorii beneficiau de subvenții și sisteme care le garantau prețuri ridicate ce îi stimulau să producă mai mult. De asemenea, se acordau ajutoare financiare pentru restructurarea agriculturii, de exemplu prin sprijinirea investițiilor în ferme în scopul dezvoltării și gestionării capacităților lor tehnologice, astfel încât să se poată adapta la condițiile economice și sociale ale vremii. Anumite măsuri au fost introduse sub forma unor ajutoare pentru pensionarea anticipată, pentru formarea profesională și pentru regiunile defavorizate.

PAC și-a atins cu succes obiectivul de autoaprovizionare a Uniunii Europene începând cu anii '80. Cu toate acestea, UE a ajuns să se confrunte dintr-o dată cu excedente aproape permanente din principalele produse agricole, dintre care unele au fost exportate (cu ajutorul subvențiilor), în timp ce altele au trebuit depozitate sau dispersate în interiorul UE. Aceste măsuri au atras cheltuieli bugetare ridicate, au distorsionat anumite piețe mondiale, nu au servit întotdeauna cel mai bine intereselor agricultorilor, devenind astfel nepopulare în rândul consumatorilor și contribuabililor. În același timp, societatea a devenit tot mai preocupată de durabilitatea agriculturii în contextul protecției mediului, Summit-ul mondial de la Rio (1992) fiind, în acest sens, un reper important la începutul anilor '90.

PAC trebuia să se schimbe...și s-a schimbat!

PAC DE ASTĂZI

Multe dintre schimbările importante ale PAC avuseseră deja loc în anii '80, dar s-au accentuat în special la începutul anilor '90. Limitarea producției a contribuit la reducerea excedentelor (cotele de lapte din 1983) și s-a pus un nou accent pe agricultura ecologică. Pentru a beneficia de ajutoare directe, agricultorii au fost nevoiți să își îndrepte atenția spre piață și să răspundă noilor priorități ale publicului (reforma MacSharry din 1992).

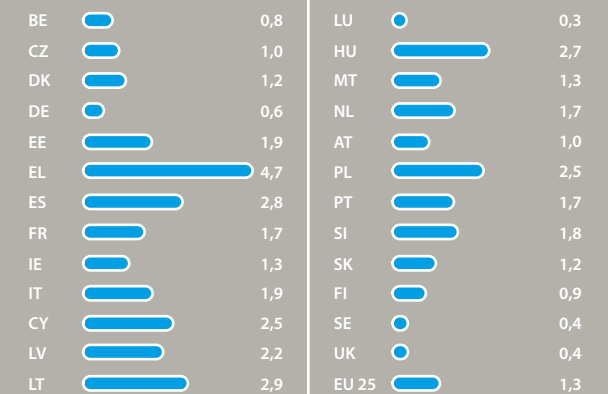
Această schimbare de strategie, care a avut loc în 1999 prin reforma „Agendei 2000” și care favorizează competitivitatea agriculturii europene, include, de asemenea, un element fundamental nou – o politică de dezvoltare rurală destinată să încurajeze numeroase inițiative rurale, ajutând totodată agricultorii să își restructureze fermele și să diversifice și să îmbunătățească comercializarea produselor. S-a stabilit un plafon bugetar pentru a asigura contribuabilii că nicio cheltuială legată de PAC nu va scăpa de sub control. În 2003 s-a convenit în cele din urmă asupra unei reforme fundamentale noi.

Agricultorii nu mai sunt plătiți doar pentru a produce produse alimentare. Astăzi, cererea este principala forță motrice a PAC. Ea ține seama pe deplin de preocupările consumatorilor și contribuabililor, lăsând în același timp agricultorilor din UE libertatea de a-și adapta producția la cerințele pieței. În trecut, cu cât agricultorii produceau mai mult, cu atât primeau mai multe subvenții. În viitor, marea majoritate a ajutoarelor destinate fermierilor vor fi plătite independent de cantitățile produse. În cadrul noului sistem, agricultorii vor continua să primească plăți directe cu scopul de a menține stabilitatea veniturilor, dar legătura

cu producția a fost eliminată. În afară de aceasta, agricultorii trebuie să respecte standarde de protecție a mediului, de siguranță a alimentelor și de protecție a plantelor și animalelor. În cazul nerespectării acestor standarde, vor risca reduceri ale plăților directe de care beneficiază (o condiție cunoscută sub denumirea de „eco-condiționalitate”). Eliminarea legăturii dintre subvenții și producție (denumită de obicei „decuplare”) îi va face pe agricultorii UE mai competitivi și mai orientați către piață. Aceștia vor fi liberi să producă ceea ce este mai profitabil pentru ei, bucurându-se totodată de dorita stabilitate a venitului.

Această serie de reforme a conturat un viitor mai limpede pentru PAC, evidențiind și mai mult valoarea pe care o are pentru întreaga societate.

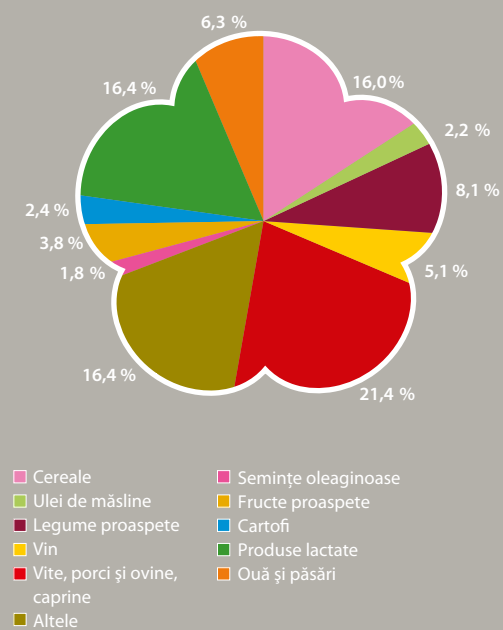
PONDEREA AGRICULTURII ÎN PRODUSUL INTERN BRUT, PIB (%) – 2005

4.

Un rezultat cu care
ne mândrim

PRINCIPALELE PRODUSE AGRICOLE ALE UE
(distributie procentuala dupa valoarea
producției – 2005)

Îmbunătățirea eficienței fermelor și stimulentele oferite de PAC au condus la o creștere majoră a producției alimentare din anii '60 încoace. S-au înregistrat creșteri spectaculoase ale nivelurilor de producție și autoaprovizionare. În același timp, au crescut veniturile fermelor, în multe cazuri prin creșterea dimensiunii acestora pe măsură ce unii agricultori părăseau sectorul agricol, iar fermele se uneau.

PRODUCEM APROAPE TOTUL

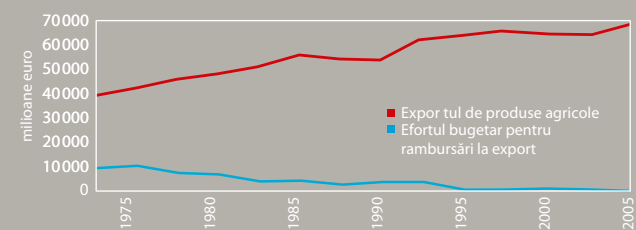
Europa poate produce aproape toate produsele agricole. Pentru unele produse, Europa este considerată lider mondial, de exemplu în sectorul uleiului de măsline, în cel al cărnii, al vinurilor, al whisky-ului și al altor băuturi spirtoase. Cu toate acestea, UE este și un mare importator de diverse tipuri de produse.

Aceste avantaje naturale, împreună cu beneficiile aduse de PAC, au condus la îmbunătățiri rapide ale productivității, la sporirea producției, la o siguranță alimentară în cazul majorității produselor și, în final, la o producție excedentară de numeroase produse agricole.

Excedentele au fost retrase de pe piață prin subvenționarea depozitării produselor (sistemul de intervenție publică) sau prin exportarea subvenționată a produselor în țări terțe pentru a evita o cădere a prețurilor la poarta fermei.

În perioada anilor '80-'90, UE a introdus în politica agricolă unele măsuri ce încercau să limiteze producția de produse excedentare. S-au utilizat diverse măsuri: cote fixe la producția de lapte, cu penalizări în caz de depășire; limitarea suprafețelor cultivate/ numărului de animale pentru care un agricultor putea cere subvenții; scoaterea terenurilor din circuitul agricol, inițial voluntară, apoi obligatorie, pentru a le impune agricultorilor să lase o parte din terenuri necultivate. Treptat, aceste politici au dat rezultate, iar excedentele s-au redus. Reformele PAC din anii '90, care au permis reducerea decalajului dintre prețurile UE și cele practicate la nivel mondial, precum și rezultatele acordului privind agricultura încheiat

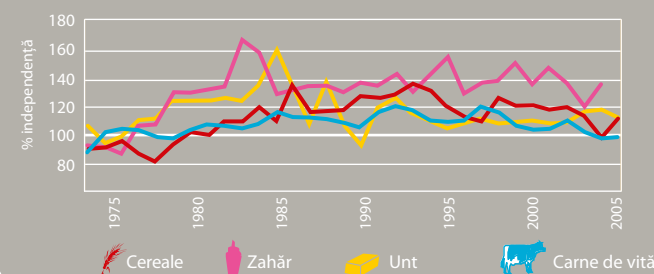
AJUTORUL PENTRU EXPORTURI SE REDUCE, DAR VALOAREA A EXPORTURILOR CONTINUĂ SĂ CREASCĂ

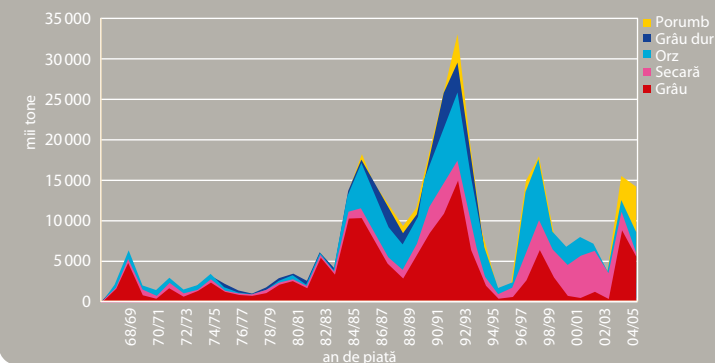
cu Organizația Mondială a Comerțului (OMC) în 1995 au redus gradul de utilizare a subvențiilor la export (respectiv prin compensarea exportatorilor care exportau produse la prețurile pieței mondiale, care erau mai mici decât prețurile UE).

Ca rezultat al acestor inițiative, UE a reușit să își reducă gradul de utilizare a subvențiilor la export, menținând în același timp și chiar sporind, în anumite cazuri, volumul exporturilor de produse agricole. Cu toate acestea, UE rămâne un importator net de produse agricole, în special din țările în curs de dezvoltare.

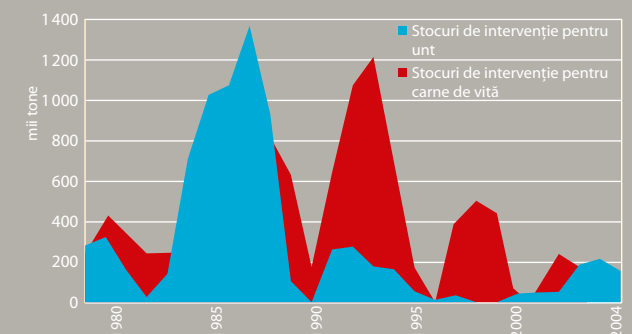
CREȘTEREA INDEPENDENȚEI PIEȚEI DE CEREALE, ZAHĂR, UNT ȘI CARNE DE VITĂ ÎN UE

MUNȚII DE HRANĂ NU MAI EXISTĂ
Evoluția stocurilor publice în domeniul cerealelor
(Stocuri de intervenție)

Evoluția stocurilor publice în domeniul cărnii de vită și untului
(Stocuri de intervenție)

5.

Calitatea este cheia succesului

Europa este cunoscută pentru diversitatea culturilor și produselor sale agricole, diversitate datorată mediului natural și metodelor de cultivare perfecționate de-a lungul secolelor. Alături de gastronomia rafinată, mâncarea și băuturile europene joacă un rol major în definirea identității culturale a popoarelor și regiunilor Europei. Calitatea superioară este principalul avantaj al agriculturii UE.

CUM ÎNCURAJEAZĂ UE PRODUCȚIA DE ALIMENTE DE CEA MAI BUNĂ CALITATE?

Europa are multe regiuni diferite. Condițiile de realizare a producției agricole variază. Diversele regiuni dispun de metode de producție și tradiții culinare specifice. Atât consumatorii europeni, cât și cei din întreaga lume manifestă un interes tot mai mare pentru calitatea acestor produse alimentare. UE joacă un rol principal în ameliorarea nivelului de înaltă calitate.

UE protejează în diverse moduri calitatea alimentelor, de exemplu prin măsuri de sporire a siguranței și igienei alimentelor, prin

norme clare de etichetare, prin reglementări privind sănătatea animalelor și plantelor și bunăstarea animalelor, prin controlul reziduurilor de pesticide și al aditivilor din alimente, precum și prin furnizarea de informații privind calitățile nutritive ale alimentelor. Metoda folosită de UE include sisteme stricte de supraveghere și control, asigurând în același timp funcționarea eficientă a pieței unice europene.

O PREOCUPARE CONSTANTĂ PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIRE

Îmbunătățirea calității produselor alimentare a fost întotdeauna unul dintre obiectivele PAC, începând cu introducerea etichetei de calitate pentru vinuri în anii '80 și continuând cu extinderea ulterioară a acesteia în sectorul uleiului de măsline, al fructelor și al legumelor. Aceste eforturi se află în prezent în centrul politicii agricole.

În toate sectoarele PAC se depun eforturi pentru îmbunătățirea calității produselor alimentare.

Lată câteva exemple:

- Sisteme de identificare a bovinelor și norme de etichetare a cărnii de vită, destinate să permită urmărirea întregului traseu al cărnii din magazin și până la ferma de origine;
- Stimulente financiare acordate în cadrul politicii de dezvoltare rurală pentru ca agricultorii să îmbunătățească nivelul de calitate a produselor;
- Măsuri specifice de încurajare a conversiei către agricultura ecologică.

PRODUSELE SPECIALE AU CARACTERISTICI SPECIALE

Natura și calitatea excepțională a unor produse sunt conferite atât de locul în care au fost produse, cât și de metodele de producție folosite. Consumatorii și comercianții de produse alimentare sunt tot mai interesați de originea geografică a alimentelor și de o serie de alte caracteristici. UE recunoaște acest lucru și a creat trei tipuri de „sigle de calitate”.

Pentru ca un produs să poarte sigla DOP, trebuie să aibă caracteristici verificate ce pot fi conferite exclusiv de terenul și priceperea producătorilor din regiunea de producție cu care este asociat.

Un produs care poartă sigla IGP are o serie de caracteristici sau o reputație specifică ce îl asociază cu o anumită zonă, iar cel puțin una din etapele procesului de producție este realizată în acea zonă.

Sigla Specialitate Tradițională Garantată (STG) se folosește pentru produse cu proprietăți distincte și care fie conțin ingrediente tradiționale, fie sunt obținute prin metode tradiționale.

Protejarea acestor indicații referitoare la calitate prezintă avantaje deosebite:

- Oferă consumatorilor o garanție privind originea și metodele de producție;
- Transmite mesaje comerciale eficiente cu privire la produsele cu valoare adăugată mare;
- Sprijină societățile din zonele rurale care obțin produse de calitate prin protejarea etichetei împotriva imitațiilor frauduloase.

Până în primăvara anului 2007, UE înregistrase aproape 750 de indicații geografice, denumiri de origine și specialități tradiționale garantate. În plus, pe piața UE sunt protejate circa 2 000 de indicații geografice pentru vinuri și băuturi spirtoase originare din UE sau din țări terțe.

AGRICULTURA ECOLOGICĂ

Agricultura ecologică este o metodă de producție care conservă structura și fertilitatea solului, promovează un standard ridicat de bunăstare a animalelor și evită utilizarea produselor autorizate în agricultura convențională, precum pesticidele sintetice, erbicidele, îngrășămintele chimice sau stimulatorii de creștere, cum sunt antibioticele, sau organismele modificate genetic. Agricultorii

recurg la tehnici care contribuie la menținerea ecosistemelor și la reducerea poluării. În prelucrarea ecologică a produselor alimentare se poate folosi numai un număr limitat de aditivi și auxiliari tehnologici.

Normele UE garantează autenticitatea produselor agricole ecologice indiferent de locul în care sunt produse și asigură etichetarea exactă a acestora. Prin lege, utilizarea cuvântului „ecologic” și a echivalentelor sale în orice altă limbă pentru clasificarea produselor alimentare este rezervată exclusiv produselor agricole ecologice. Această utilizare exclusivă reprezintă pentru consumatori o garanție cu privire la calitatea și fiabilitatea produselor ecologice pe care le cumpără.

Agricultura ecologică din UE este unul dintre cele mai dinamice sectoare, reprezentând, în anul 2004, o suprafață de aproximativ 5,8 milioane de hectare (adică 3,5 % din suprafața agricolă totală) aparținând unui număr de 150 000 de exploatații.

Sigla ecologică a UE a fost pusă la dispoziția agricultorilor și producătorilor de produse alimentare ecologice pentru a fi utilizată în mod voluntar, iar semnificația ei este că:

- Cel puțin 95 % din ingredientele produsului au fost obținute prin metode ecologice;
- Produsul respectă normele sistemului oficial de control;
- Produsul poartă numele producătorului, al prelucrătorului sau al vânzătorului, precum și denumirea sau codul organismului de control.

6.

Protejarea mediului rural

Zonele rurale acoperă 90 % din teritoriul UE, mai mult de jumătate fiind consacrate agriculturii. Numai acest fapt subliniază importanța agriculturii pentru mediul natural al UE. Între agricultură și natură există o puternică influență reciprocă. De-a lungul secolelor, agricultura a contribuit la crearea și menținerea unei varietăți de habitate seminaturale valoroase. Astăzi, ele modelează majoritatea peisajelor de pe întregul teritoriul UE și adăpostesc o multitudine de specii sălbatice.

MĂSURILE DE AGROMEDIU

Sistemele de agromediu au fost sprijinite de UE încă din momentul introducerii lor prin reformele PAC din 1992. Ele încurajează agricultorii să furnizeze servicii de mediu care depășesc bunele practici agricole obișnuite. Normele de bază au fost consolidate într-o axă specifică a politicii de dezvoltare rurală pentru perioada 2007-2013. Agricultorii care se angajează voluntar să realizeze obiectivele de agromediu pe o perioadă de cinci ani pot beneficia de ajutoare. Pentru anumite tipuri de angajamente se pot fixa perioade mai lungi, în funcție de efectele lor asupra mediului. Statele Membre au obligația de a le oferi agricultorilor astfel de sisteme de agromediu, fapt care ilustrează prioritatea politică acordată acestor sisteme.

UN MEDIU MAI CURAT

UE încearcă să vină în ajutorul mediului:

- Oferind asistență financiară agricultorilor care acceptă să își adapteze practicile agricole, în special prin reducerea numărului de factori de producție utilizați sau a numărului de animale pe hectar de teren, prin necultivarea lizierelor dintre câmpuri, prin crearea de iazuri sau de alte elemente peisagistice sau prin plantarea de arbori și garduri vii, trecând astfel dincolo de bunele practici agricole convenționale;
- Contribuind la suportarea costurilor legate de conservarea naturii;
- Insistând ca agricultorii să respecte reglementările privind protecția mediului (precum și legislația în materie de siguranță a alimentelor, legislația privind sănătatea publică, sănătatea animalelor și sănătatea plantelor) și să își îngrijească în mod corespunzător terenurile dacă doresc să beneficieze de plăți directe.

ORGANISMELE MODIFICATE GENETIC ȘI AGRICULTURA UE

Legislația UE privind organismele modificate genetic (OMG) a intrat în vigoare la începutul anilor '90 și asigură un cadru normativ care a fost extins și modificat în permanență. UE a introdus o legislație specifică, destinată să protejeze sănătatea cetățenilor săi și mediul înconjurător (creând în același timp o piață unificată a biotehnologiilor). Există o procedură de aprobare bazată pe evaluarea de la caz la caz a riscurilor pentru sănătatea oamenilor și pentru mediu înainte ca vreun OMG sau vreun produs compus din OMG sau conținând OMG (ca de exemplu porumbul, rapița cu semințe oleaginoase sau microorganisme) să poată fi eliberate în mediu sau comercializate.

7.

Menținerea încrederii consumatorilor în siguranța alimentelor

Evoluția PACs-a datorat nu numai modificărilor din agricultură, ci a venit și ca răspuns la cerințele societății în general. Printre acestea se numără preocuparea crescândă privind igiena și siguranța alimentelor și bunăstarea animalelor. În aceste domenii, PAC și alte politici ale UE, precum protecția consumatorului, au fost consolidate în mod considerabil începând cu 1990.

SIGURANȚA ALIMENTELOR

Consumatorii europeni doresc alimente sigure și sănătoase. UE dorește să se asigure că toți cetățenii săi consumă alimente cu standarde ridicate de calitate. Politica privind siguranța alimentelor a suferit a amplă reformă, ca răspuns la o serie de crize precum cea legată de ESB (encefalopatie spongiformă bovină) și furajele contaminate cu dioxină. Obiectivul acestei reforme era de a garanta că legislația UE privind siguranța alimentelor este cât mai completă posibil, iar consumatorii beneficiază de cât mai multe informații despre riscurile potențiale și măsurile pe care trebuie să le ia pentru minimizarea lor.

Siguranța alimentelor începe de la fermă. Normele UE se aplică „de la fermă la furculiță”, indiferent dacă alimentele sunt produse în UE sau sunt importate din altă parte a lumii.

Strategia UE privind siguranța alimentelor are la bază patru elemente importante:

- Norme privind siguranța alimentelor și a furajelor pentru animale;
- Consultanță științifică independentă și accesibilă publicului;
- Măsuri de aplicare a normelor și de control al proceselor;
- Recunoașterea dreptului consumatorului de a alege pe baza unor informații complete privind originea și conținutul alimentului.

SĂNĂTATEA ȘI BUNĂSTAREA ANIMALELOR

Dacă dorim ca alimentele să fie sănătoase, trebuie ca animalele de la care provin să fie sănătoase. Menținerea sănătății animalelor printr-o bună practică veterinară și împiedicarea apariției unor epidemii de boli contagioase precum febra aftoasă, pesta porcină sau gripa aviară reprezintă o prioritate pentru UE. Dar dacă izbucnește totuși o epidemie, aceasta este atent monitorizată și se iau măsuri pentru a împiedica răspândirea sa. Toate animalele și produsele de origine animală trebuie să îndeplinească cerințe sanitare stricte înainte de a putea fi importate sau comercializate în UE. Legislația comunitară privind bunăstarea animalelor se bazează pe principiul că animalele nu trebuie să sufere inutil, principiu care se reflectă în norme clare privind condițiile de creștere a găinilor, porcilor și vițelilor, precum și condițiile în care animalele de fermă pot fi transportate și sacrificate. Aceste norme sunt actualizate periodic în lumina noilor date științifice și sunt printre cele mai severe din lume.

Cercetările arată că animalele de fermă sunt mai sănătoase și produc alimente de o calitate mai bună dacă sunt bine tratate.

CONTRIBUȚIA PAC

Asigurarea siguranței alimentelor și a unor standarde ridicate de sănătate și bunăstare a animalelor nu este doar o chestiune de legislație. PAC le oferă agricultorilor stimulente pentru a-și îmbunătăți eficiența în aceste domenii. Respectarea standardelor în domeniu prin aplicarea principiilor de eco-condiționalitate vine în avantajul societății ca întreg, însă poate atrage cheltuieli considerabile pentru agricultori, astfel încât acestora li se oferă, în cadrul politicii de dezvoltare rurală, un sprijin financiar care să îi ajute să aducă îmbunătățirile necesare.

8.

Ajutor pentru comunitățile rurale

Dat fiind faptul că mai mult de 60 % din populația celor 27 de state membre ale Uniunii Europene trăiește în zonele rurale, care acoperă 90 % din teritoriu, politica de dezvoltare rurală este un domeniu de o importanță crucială. Agricultură și silvicultură sunt principalii utilizatori ai terenurilor din zonele rurale și, ca atare, joacă un rol important pentru comunitățile rurale: reprezintă temelia unei puternice structuri sociale și viabilități economice, precum și a gestionării resurselor naturale și a peisajului.

Din numeroase sondaje de opinie efectuate în cele 27 de state membre reiese clar că un mediu rural viu și durabil are o mare importanță pentru cetățenii europeni.

UN FOND SPECIFIC PENTRU POLITICA DE DEZVOLTARE RURALĂ

În februarie 2006 s-au adoptat o serie de orientări strategice europene privind dezvoltarea rurală. Politica de dezvoltare rurală a fost consolidată pentru a ajuta zonele rurale să facă față provocărilor economice, politice și ecologice ale secolului XXI. Noul cadru juridic și Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală pun accentul pe necesitatea stimulării

creșterii și a creării de noi locuri de muncă în aceste zone în vederea ameliorării dezvoltării durabile, în conformitate cu Strategia de la Lisabona și Consiliul de la Göteborg. Politica de dezvoltare rurală pentru perioada 2007-2013 va avea la bază trei teme, în conformitate cu cele trei axe definite în noul regulament privind dezvoltarea rurală: ameliorarea competitivității în sectorul agricol; ameliorarea mediului, sprijinirea gestionării terenurilor și îmbunătățirea calității vieții și diversificarea economiei în zonele rurale. O a patra axă, „axa Leader”, inspirată din experiența inițiativei comunitare Leader, urmărește punerea în practică a unor strategii locale de dezvoltare rurală prin parteneriate locale între sectorul public și cel privat. Numărul de resurse disponibile pentru dezvoltarea rurală va crește în urma reducerii plăților directe către ferme și a transferării acestor fonduri pentru măsurile de dezvoltare rurală (practică cunoscută sub denumirea de „modulare”). Statele membre au, astfel, obligația de a aplica modularea, care constă într-o reducere (de 5 % începând cu 2007) a tuturor plăților directe de peste 5 000 EUR pe an.

DEZVOLTAREA RURALĂ

Printre ajutoarele acordate agricultorilor și altor beneficiari din zonele rurale se numără:

- Formarea în noile tehnici agricole și meșteșuguri rurale;
- Asistență pentru instalarea tinerilor agricultori;
- Asistență pentru pensionarea agricultorilor;
- Modernizarea clădirilor și mașinilor agricole;
- Asistență acordată agricultorilor pentru îndeplinirea standardelor UE, de exemplu cele referitoare la protecția mediului, bunăstarea animalelor și sănătatea publică;
- Instalarea de echipamente de prelucrare a produselor în cadrul fermei, astfel încât agricultorii să câștige mai mult din produsele fermei prin valoarea adăugată;
- Îmbunătățirea calității produselor și comercializarea unor produse de calitate;
- Crearea unor grupuri de producători în noile state membre;
- Sprijinirea agriculturii în zonele montane și în alte zone dezavantajate;
- Renovarea satelor și dezvoltarea facilităților sătești;
- Încurajarea turismului;
- Protejarea și conservarea patrimoniului rural;
- Măsuri de agromediu pentru îmbunătățirea mediului;
- Strategii de dezvoltare aplicate de grupuri locale de acțiune.

9.

Noi state membre, noi provocări

1 mai 2004, data aderării la UE a celor 10 noi state membre (Republica Cehă, Cipru, Estonia, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, Slovacia, Slovenia și Ungaria) și 1 ianuarie 2007, data aderării Bulgariei și a României, marchează o etapă istorică în reconstruirea Europei după secole de divizări distructive. Europa ca întreg va beneficia în urma stabilității și securității politice astfel garantate, precum și în urma extinderii pieței interne comunitare de la 380 la aproape 500 de milioane de consumatori.

Din punctul de vedere al cifrelor, impactul extinderii asupra agriculturii comunitare este spectaculos. Alte 7 milioane de agricultori au completat rândurile populației de 6 milioane de agricultori deja existentă în Europa celor 15 state membre. Cele 12 noi state membre adaugă aproximativ 55 de milioane de hectare de teren agricol la cele 130 de milioane de hectare din vechea Europă a celor 15, o creștere de 40 %, deși producția în Europa celor 27 de state va crește cu doar 10-20 % pentru majoritatea produselor. Aceste date confirmă că marele potențial de producție agricolă al noilor state membre este încă departe de a fi utilizat pe deplin.

Agricultorii din noile state membre au acces la piața unică a UE și beneficiază de prețurile ei relativ stabile, precum și de plăți directe (introduse treptat pentru a atinge nivelul complet al UE) și de măsuri de dezvoltare rurală.

În ciuda progresului în ceea ce privește modernizarea și restructurarea sectorului agricol care a fost înregistrat în ultimii ani în noile state membre, una dintre provocările cheie a fost creșterea prosperității sectorului agricol și a întregii comunități rurale. Diferențele intens mediatizate între nivelul de prosperitate al celor 15 state membre și cel al noilor state membre – în 2001, numai 45 % din nivelul UE-15 (PIB-ul pe cap de locuitor exprimat în paritatea puterii de cumpărare) – sunt chiar mai accentuate în zonele rurale, din cauza unei combinații de venituri mai mici și un nivel mai ridicat de șomaj în aceste zone, în comparație cu zonele urbane (aceste diferențe sunt mai mari în noile state membre decât în UE-15).

Această situație reprezintă o provocare pe care UE a început deja să o abordeze prin elaborarea de noi măsuri de dezvoltare rurală destinate să răspundă situației specifice a noilor state membre.

Este important de subliniat faptul că obligațiile pe care le presupune statutul de stat membru al UE s-au aplicat imediat agricultorilor din noile state membre. Un exemplu relevant este siguranța alimentelor, un aspect atât de important pentru consumatorii UE încât nu s-a acceptat nicio diminuare a standardelor în vigoare la nivel comunitar.

10.

UE – unul dintre principalii actori pe piața mondială de produse agricole

UE are multiple contacte și relații comerciale cu țările terțe și blocurile comerciale. UE este unul dintre principalii actori pe piața mondială a produselor agricole, fiind cel mai mare importator și al doilea mare exportator de produse alimentare din lume. UE joacă un rol major în încheierea acordurilor comerciale mondiale în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC). De asemenea, a încheiat și este în curs de a negocia acorduri comerciale bilaterale cu anumite țări terțe, acorduri de liber schimb cu vecinii săi, precum și acorduri speciale cu țările în curs de dezvoltare, acordându-le un acces preferențial pe piața UE. În afară de aceasta, întreține relații strânse cu grupări regionale precum țările din America latină din gruparea MERCOSUR. UE este singura mare grupare comercială din rândul țărilor bogate care nu numai că acordă un acces preferențial pe piețele sale importurilor din țările în curs de dezvoltare, ci și importă cantități considerabile din aceste țări.

UN SUSȚINĂTOR AL NORMELOR COMERCIALE MULTILATERALE

Politica UE este clară: dezvoltarea relațiilor comerciale dintre toate țările, fie ele dezvoltate sau mai puțin dezvoltate, trebuie să se bazeze pe norme comerciale multilaterale în avantajul tuturor țărilor, în special al celor în curs de dezvoltare. De aceea UE este un puternic susținător al OMC și a jucat întotdeauna un rol activ în cadrul discuțiilor și negocierilor OMC privind comerțul cu produse agricole. UE se angajează să respecte rezultatele negocierilor „Agendei de dezvoltare de la Doha” (ADD), al căror scop este continuarea liberalizării comerțului în paralel cu favorizarea dezvoltării. În ceea ce privește agricultura, acordul din august 2004 a pregătit terenul pentru negocieri ulterioare care ar putea conduce la o liberalizare a comerțului de produse agricole cu mult mai importantă decât cea prevăzută în negocierile comerciale anterioare („Runda Uruguay”). Acordul, care consolidează reforma PAC realizată de UE, ar trebui să conducă la o reducere substanțială a ajutoarelor agricole care denaturează practicile comerciale, precum și la eliminarea practicilor concurențiale de export care le denaturează pe cele comerciale, și să contribuie la o deschidere semnificativă a piețelor agricole, permițând totodată un tratament special pentru produsele sensibile. Toate țările în curs de dezvoltare vor beneficia de un tratament special care să le permită o liberalizare mai restrânsă pe o perioadă mai îndelungată.

AL DOILEA MARE EXPORTATOR MONDIAL ȘI CEL MAI MARE IMPORTATOR

Agricultura europeană joacă un rol important pe piețele mondiale de produse agricole. Marea capacitate de producție a agriculturii europene, precum și diversitatea și calitatea produselor sale, au făcut din UE un exportator major de numeroase produse alimentare (al doilea mare exportator mondial, cu exporturi de produse agricole în valoare de 72,553 miliarde EUR în anul 2006).

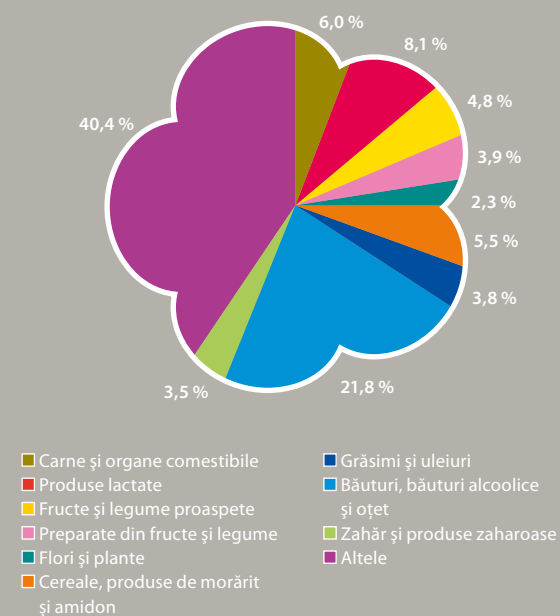
Dar schimburile comerciale nu se realizează într-un singur sens. UE este totodată și cel mai mare importator mondial de produse agricole. În 2006, importurile de produse agricole în UE au fost evaluate la 67,876 miliarde EUR.

Din 1990 încoace, poziția de exportator net a UE a scăzut în fiecare sector.

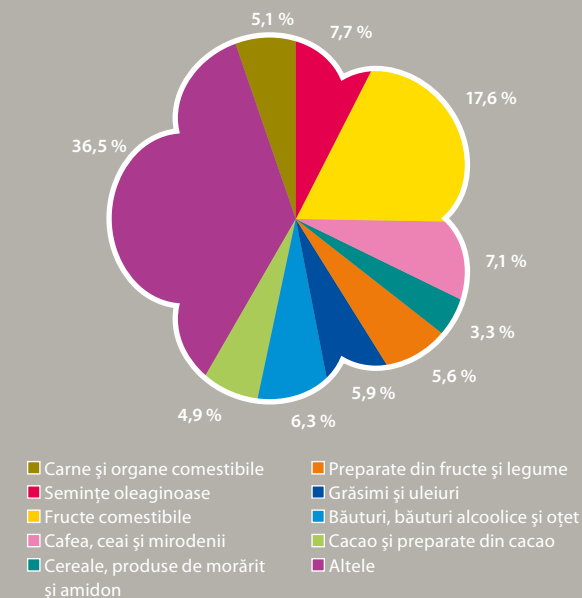
COMERȚUL CU ȚĂRILE ÎN CURS DE DEZVOLTARE

Volumul de produse agricole importate de UE din țările în curs de dezvoltare și din cele mai puțin dezvoltate este deja impresionant și este mai mare decât cel înregistrat de SUA, Japonia, Canada, Australia și Noua Zeelandă la un loc.

PRINCIPALELE EXPORTURI DE PRODUSE AGRICOLE ALE UE (distribuția % după valoare – 2005)

PRINCIPALELE IMPORTURI DE PRODUSE AGRICOLE ALE UE (distribuția % după valoare – 2005)

11.

Cât costă PAC

PAC există de mai bine de 40 de ani ca una dintre cele mai importante politici pan-europene. Prin urmare, nu este deloc surprinzător faptul că bugetul PAC a reprezentat o proporție mare din bugetul și cheltuielile totale ale UE, în măsura în care înlocuiește politicile și cheltuielile naționale pentru agricultură. În prezent situația s-a schimbat, deoarece cheltuielile PAC au fost limitate, iar la nivel european s-au elaborat noi politici. Există însă câteva mituri legate de costul PAC, mituri care trebuie spulberate.

PAC ARE UN COST RELATIV RIDICAT

În primii ani de existență ai UE, PAC reprezenta o proporție semnificativă a cheltuielilor bugetare, în unele cazuri chiar și peste două treimi. PAC costă aproximativ 55 de miliarde EUR anual. Această cifră reprezintă 40 % din buget total al UE, adică mai puțin de 0,5 % din PIB-ul UE. Proporția PAC din PIB-ul UE nu numai că scade, ci scade într-un ritm mult mai rapid decât cheltuielile publice ale UE.

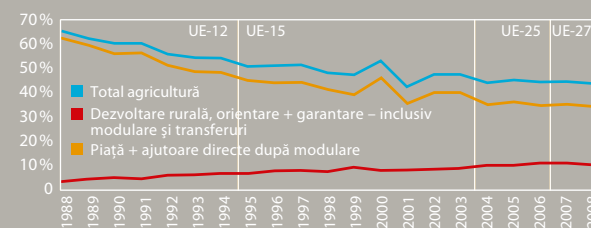
ÎN COMPARAȚIE CU ALTE CHELTUIELI PUBLICE, ESTE O SUMĂ REZONABILĂ

Mai mult, costul PAC trebuie văzut în context. Spre deosebire de alte sectoare, precum educația, apărarea, transportul, asistența medicală sau asigurările sociale, ale căror costuri sunt suportate de guvernele naționale, statele membre au convenit ca deciziile cu privire la politica agricolă a UE să fie luate la nivel comunitar și ca un buget adecvat să fie adoptat în acest scop. În medie, fiecare cetățean contribuie cu aproximativ 2 EUR pe săptămână la finanțarea PAC. Această sumă nu este nici pe departe un preț mare de plătit pentru o sursă sănătoasă de alimente și un mediu rural activ. Partea din buget destinată sprijinirii piețelor (cereale, zahăr, carne de vită și lapte) și subvențiilor la export a scăzut, în timp ce partea destinată ajutoarelor directe acordate producătorilor și dezvoltării rurale a crescut.

CONTROL BUGETAR

PAC funcționează în cadrul unui set de parametri stricți. Se fixează limite bugetare pentru a ține sub control cheltuielile dintr-un an sau pe o perioadă de mai mulți ani. Limitele prevăzute pentru măsurile de piață ale PAC și ajutoarele directe pentru perioada 2007-2013 nu permit nicio creștere în termeni reali și vor deveni tot mai restrânse în fiecare an, odată cu creșterea progresivă a ajutoarelor directe rezervate celor 12 noi state membre în această perioadă, până ce ating nivelul ajutoarelor acordate în celelalte 15 state membre. În același timp, PAC a făcut obiectul unei serii de reforme (trei reforme în decurs de 10 ani), destinate parțial să orienteze și să controleze mai bine cheltuielile. Cheltuielile PAC au fost înghețate (în termeni reali) până în anul 2013. Cheltuielile vor fi controlate cu strictețe: un nou mecanism de disciplină financiară este acum disponibil pentru ca plafonul de cheltuieli să nu fie depășit.

AGRICULTURA CA PROCENT DIN BUGETUL TOTAL AL UE
Angajamente

12.

PAC – promovarea unei agriculturi durabile într-un mediu global

Rolul jucat de UE în agricultură a fost întotdeauna:

- De a asigura o aprovizionare stabilă a populației cu alimente sănătoase, la prețuri accesibile;
- De a asigura un nivel de viață rezonabil pentru agricultorii din UE, permițând totodată agriculturii să se modernizeze și să se dezvolte;
- Să asigure continuarea practicilor agricole în toate regiunile UE.

Odată cu dezvoltarea PAC, în conformitate cu cerințele cetățenilor europeni, următorii factori au dobândit o importanță din ce în ce mai mare:

- Îmbunătățirea calității alimentelor în Europa;
- Garantarea siguranței alimentelor;
- Grijă pentru bunăstarea societății rurale;
- Protejarea mediului pentru generațiile viitoare;
- Crearea unor condiții mai bune de sănătate și bunăstare a animalelor;
- Realizarea acestor obiective cu cheltuieli minime pentru bugetul UE (care este finanțat în principal de contribuabili, respectiv de cetățenii obișnuiți).

Direcția PAC actuale reflectă obiective strategice: o agricultură competitivă pe piețele mondiale, care respectă standarde stricte de protecție a mediului, siguranță a alimentelor și bunăstare a animalelor în cadrul unei economii rurale durabile și dinamice.

Astăzi, PAC este o opțiune politică a societății noastre; sprijinirea în continuare a agriculturii UE, răspunzând totodată așteptărilor cetățenilor, contribuabililor și consumatorilor și cu o denaturare minimală a comerțului internațional.

În decursul următorilor ani, PAC va evolua și mai mult, pentru a continua:

- Să fie o politică vie, care să reflecte nevoile și așteptările societății europene;
- Să promoveze o agricultură durabilă, oferind produse sănătoase, de calitate, protejând în același timp mediul și bunăstarea animalelor;
- Să sprijine rolul multifuncțional al agricultorilor în calitate de furnizori de bunuri publice pentru societate;
- Să promoveze creșterea și crearea de noi locuri de muncă în zonele rurale;
- Să contribuie la consolidarea unui sector agricol competitiv și inovator, care să poată face față provocărilor de pe piața mondială;
- Să fie gestionată prin norme simple și transparente.

Comisia europeană
Direcția Generală pentru agricultură și dezvoltare rurală

http://ec.europa.eu/agriculture/index_ro.htm

Europe Direct este un serviciu care vă ajută să găsiți răspunsuri
 la întrebările dumneavoastră legate de Uniunea Europeană

Număr de telefon gratuit (*):

00 800 67 89 10 11

*Anumiți operatori de telefonie mobilă nu permit accesul la numerele cu prefixul 00800 sau taxează aceste apeluri.

